

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/124/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4215207916
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4215207916.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej v exekučnej veci oprávneného: BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 36 432 105, zast. JUDr. Veronikou Kubrikovou, PhD., advokátkou, so sídlom Bratislava, Martinčekova 13, IČO: 42 174 716, proti povinnému: P. ?A., nar. XX. XX. XXXX, bytom C., I. P. XX/XX, o vymoženie sumy 5.654,30 eura s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 20. januára 2016 č. k. 14Er/694/2015-13 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora JUDr. Ing. Jána Gaspera, PhD., Exekútorský úrad so sídlom K. Mikszátha 268, Rimavská Sobota zo dňa 20. 04. 2015 o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, vedenej pod č. 14Er/694/2015 (EX 5025/2015). Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 41 ods. 2 písm. d), § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1, 2, 3 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, § 52 ods. 1, 2, 3 4 Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 161/2011 Z. z., § 39, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ako aj rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3Cdo 146/2011 zo dňa 13. 10. 2011 a č. k. 4Co 31/2013 zo dňa 29. 01. 2013, článkami Smernice Rady (Európskej únie) č. 93/13/EHS z 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a rozsudkami Súdneho dvora (ES). Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy uzavretej medzi oprávneným a povinným je zrejmé, že oprávnený ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných formulárových zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľ zmluvné podmienky nemôže ovplyvniť, čo platí aj pre rozhodcovskú doložku, ktorá je súčasťou všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Táto doložka spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a ponecháva ho výlučne na vôli dodávateľa (oprávneného). Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednania spočíva v tom, že faktickým subjektom, ktorý definuje, ako sa budú prípadné spory riešiť, je v tomto prípade dodávateľ, čiže oprávnený, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve, ktorú používal v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Takéto dojednanie rozhodcovskej doložky je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ktorá je v zmysle vyššie citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka neplatná, pričom ide o neplatnosť absolútnu, na ktorú musí súd prihliadať priamo zo zákona. Mal za to, že neplatná rozhodcovská doložka nebola v prejednávanej veci spôsobilá založiť právomoc rozhodcovského súdu. Predložený rozhodcovský rozsudok, vzhľadom na absenciu právomoci rozhodcovského súdu v danej veci konať, a to s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej doložky, nie je možné považovať za spôsobilý exekučný titul. Vzhľadom na to, že rozhodcovská doložka je v zmysle vyššie uvedeného neplatná, exekučný titul vydaný na základe takejto neplatnej rozhodcovskej doložky je materiálne nevykonateľný, čo predstavuje neodstrániteľnú prekážku

brániacu vykonaniu exekúcie, preto súd prvej inštancie, vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v celom rozsahu zamietol.

2. Proti tomuto uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie, namietajúc prekročenie zákonných limitov pre skúmanie žiadosti o vydanie poverenia a to skúmaním iných listín ako pripúšťa výslovné znenie zákona § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Bol toho názoru, že ak exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať, či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku, ale práve a len ako tzv. exekučný súd. Z povahy veci teda nebolo možné priznať exekučnému súdu väčší rozsah vecnej preskúmvavej pôsobnosti, než akou v prospech uvedenej interpretácie nesvedčia len jazykové, logické, axiologické a systematické dôvody, ale aj premenné historického výkladu. Uvedené podľa neho potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 16. júna 2009 sp. zn. 4Cdo 159/2009. V ďalšej časti odvolania oprávnený namietal prekročenie zákonných limitov pre skúmanie exekučného titulu § 45 ods. 1, 2 Zákona o rozhodcovskom konaní a prekážku rozsúdenej veci, a to skúmaním rozhodcovskej doložky. S poukazom na ustanovenie § 45 ods. 1, 2 Zákona o rozhodcovskom konaní mal za to, že exekučný súd je oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul len v zákonom určených medziach. Okrem toho bol toho názoru, že o platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená. Vzhľadom na to, že tu bola prekážka *res iudicata*, konaním súdu došlo k porušeniu článku 2 odsek 2 Ústavy SR, pretože súd svojim konaním išiel nad rámec zákona. V tejto súvislosti poukázal aj na nález Ústavného súdu SR ÚS 2/2000 a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením nálezu Ústavného súdu II.ÚS 499/2012 a nálezu sp. zn. PL. ÚS 21/08 z 23. septembra 2009. Okrem toho namietal, že oprávnený ako právny nástupca Všeobecnej úverovej banky, a. s. bol povinný postupovať v súlade s ustanoveniami rozhodcovského zákona. Dal pritom do pozornosti, že v zmysle ustanovenia VIII., bodu 3 Všeobecných obchodných podmienok, Všeobecná úverová banka, a. s. postupovala v súlade s § 93b Zákona o bankách, ktorý jej ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijatť túto zákonom stanovenú ponuku. Mal za to, že exekučný súd nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka a to najmä porušením zákazu retroaktivity vychádzajúcej z čl. 1 ods. 1 Ústavy SR. Vytykajúc nesprávnu aplikáciu § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a porušenie § 153 ods. 1 OSP sa opätovne stotožnil s nálezom Ústavného súdu II.ÚS 499/2012, ako aj poukázal na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 242/207 z 3. júla 2008 a rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 29. 06. 2010 sp. zn. N23 Cdo 1201/2009, uznesenie Najvyššieho súdu zo dňa 28. 04. 2010 sp. zn. 23Cdo 4895/2009. Zároveň bol toho názoru, že OSP, ani Exekučný poriadok, ani Zákon o rozhodcovskom konaní neposkytujú absolútne žiadnu oporu pre záver, že by exekučný súd mohol vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku rozhodovať ako súd konajúci vo veci samej, a teda napríklad vykonať vo veci samej dokazovanie alebo rozsudok zrušiť či zmeniť jeho výrok. Ohľadom aplikácie sekundárneho práva Európskej únie uviedol, že smernica je záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom. Pokiaľ by aj súd zvažoval rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, nebolo možné záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky oprieť o Smernicu EHS č. 93/13/EHS. Taktiež pokiaľ by súd uvažoval o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, nebolo možné brať do úvahy judikatúru ESD, nakoľko judikatúra ESD vzťahujúca sa na rozhodcovské doložky všeobecne alebo rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách, nebola voči jednotlivcom - a teda ani voči účastníkom tohto konania - bezprostredne záväzná. V neposlednom rade vytkol porušenie právnej istoty a legitímnych očakávaní, pričom poukázal na rozhodnutia iných súdov v obdobných veciach, ako aj namietal neprimerané zvýhodňovanie povinného pred exekučným súdom na základe jeho postavenia, pričom poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR III.ÚS 23/2013-8. S poukazom na uvedené dospel k záveru, že exekučný súd svojim postupom znemožnil uplatniť právo priznané exekučným titulom, ktorého účinky sa v zásade zhodujú s účinkami právoplatného rozsudku. Okrem toho poukázal na skutočnosť, že Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie, ktorého zriaďovateľom je člen záujmového združenia Slovenská banková asociácia, zapísaného v zozname stálych rozhodcovských súdov, ktorý vedie Ministerstvo spravodlivosti SR a je držiteľom povolenia rozhodovať spotrebiteľské spory s číslom SRS 003, v súlade s § 73 ods. 5 Zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, preto navrhol, aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, alternatívne, aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Sudkyňa súdu prvej inštancie predložila vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu, nakoľko odvolaniu oprávneného nemienila vyhovieť.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací v zmysle ustanovenia § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP) prejednal odvolanie oprávneného bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a vec správne posúdil po právnej stránke, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Z obsahu spisu vedeného v danej veci nesporne vyplýva, že exekučné konanie začalo dňa 30. 03. 2015, kedy došiel súdnemu exekútorovi JUDr. Ing. Jánovi Gasperovi návrh na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - Rozhodcovského rozsudku vydaného Stálym rozhodcovským súdom Slovenskej bankovej asociácie, sp. zn. II/2014-2450 zo dňa 09. 09. 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 31. 10. 2014 a vykonateľnosť dňa 03. 11. 2014. Súdny exekútor dňa 28. 04. 2015 doručil súdu prvej inštancie návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom - rozhodcovským rozsudkom a zmluvou o poskytnutí spotrebného úveru spolu so všeobecnými obchodnými podmienkami. Následne súd prvej inštancie vo veci rozhodol napadnutým uznesením.

6. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie správne vec po právnej stránke posúdil a svoje rozhodnutie aj správne a v dostatočnom rozsahu odôvodnil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, a preto s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení tohto rozhodnutia obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, bez toho, aby odvolací súd tieto dôvody opakoval.

8. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d). Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

9. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t.j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosť, zrozumiteľnosť, a presnosť označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

10. Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a

rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Co 31/2013).

11. Z vyššie uvedeného možno vyvodiť záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex officio) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha mu právo vyvodiť všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

12. Nemožno preto prisvedčiť odvolateľovi v tom, že by súd prvej inštancie ako exekučný súd prekročil rámec svojej preskúmvacej činnosti zverenej Exekučným poriadkom, keďže v preskúmvanej veci bol plne opodstatnený a zákonom podložený postup súdu prvej inštancie, ktorý po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie skúmal, či rozhodcovská doložka bola uzavretá platne. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súd prvej inštancie len realizoval svoje oprávnenie vyplývajúce mu z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t.j. oprávnenie posúdiť, či tento exekučný titul nie je v rozpore so zákonom.

13. K samotnému záveru súdu prvej inštancie v súvislosti s rozhodcovskou doložkou (jej prijateľnosť, a teda platnosť) treba uviesť, že rovnako ako súd prvej inštancie, aj odvolací súd posúdil rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy a s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka tým absolútne neplatnú zmluvnú podmienku obsiahnutú v spotrebiteľskej zmluve, nakoľko celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán a to v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a celkom zjavne nemal spotrebiteľ reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Formuláciu rozhodcovskej doložky, obsiahnutú v článku IX. bod 3 všeobecných obchodných podmienok nemožno považovať v súlade so zákonom č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, pretože opomenula povinnosť stanovenú v § 93b ods. 2 zák. č. 483/2001 Z. z., a to dať klientovi možnosť neprijať rozhodcovskú doložku - „Klient nie je povinný prijať návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1; ak klient neprijme návrh rozhodcovskej zmluvy predložený podľa odseku 1, tak prípadné spory z obchodu s takýmto klientom sa riešia postupom podľa osobitných predpisov. (OSP, Exekučný poriadok).“ Rovnako tak nemožno považovať za splnenie podmienky čl. II bod 5. zmluvy o poskytnutí spotrebného úveru, pretože ani toto ustanovenie neumožňuje klientovi rozhodcovskú doložku neprijať, resp. vyjadriť sa k nej. Navyše, odvolací súd zastáva názor, že rozhodcovská doložka upravená vo všeobecných obchodných podmienkach nebola platná ani z dôvodu, že nebola zachovaná jej písomná forma, pretože rozhodcovská doložka nebola obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami, čím sa aj vylúčila akákoľvek možnosť rozhodcovskú doložku neprijať. Pokiaľ teda právomoc rozhodcovského súdu bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a nemôže byť (a to ani sčasti) spôsobilým exekučným titulom, na základe ktorého by oprávnenému voči povinnému vznikol nárok, ktorého vymoženia by sa mohol v rámci exekúcie domáhať. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že zriaďovateľ súdu, ktorý vydal exekučný titul, je členom záujmového združenia zapísaného v zozname stálych rozhodcovských súdov a je držiteľom povolenia rozhodovať spotrebiteľské spory.

14. Z uvedených dôvodov odvolací súd námietky oprávneného uvedené v odvolaní považoval za neopodstatnené a zhodne so súdom prvej inštancie má za to, že predmetný exekučný titul je v rozpore so zákonom, nakoľko exekučný titul bol vydaný orgánom bez právomoci na jeho vydanie. S poukazom na uvedené odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).